

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Gospodarske ovire v Avstriji.

Prav je naglašal zastopnik slovenskih industrijcev na industrijskem shodu na Dunaju, da je avstrijski parlament pravcati „unikum“, ki ima zastopnike iz vseh slojev, le iz ohih najmanj, ki potrebujejo najhitrejšega vravnjanja svojih razmer. Nad polovico, skoraj dve tretjini poslancev je cesarskih aktivnih uradnikov in profesorjev, penzionistov ter drugih korporacij, katerim daja država mesečno plačo, in ki so zaradi tega več ali manj napram državi zavezani.

Možje te vrste nimajo smisla, kako se s trdom in naporom kruh služi, kajti ni se jim bati ne ujme, ne drugega poloma, svojo plačo morajo dobiti, ako tudi pridelujoči stanovi gladu umirajo.

Oblastno in lahkomišelnost vedenje takih zastopnikov se je tudi videlo v zadnjem zasedanju. Ko se je šlo za najnujnejše stvari, igrali so se takorekoč s parlamentom. Razun nedelavnosti pa so se tudi čisto pokazali prav nevhvaležne državi, ki jih plačuje. Zavezali so se z izdajalskimi elementi, katerim je vse drugo pri srcu, nego Avstrija in njene koristi, razgrajali zoper vlado in parlament ter pokazali, da stojijo na najnižji stopnji kulture.

Kdo naj tudi od takih ljudij zahteva, da bi imeli smisel zato, da je Avstrija gospodarska država?

Kljubovalni načrti razgrajev, kakor so Wolfvoici, so se jim zdeli važnejši, nego razprave o gospodarskih potrebah.

Končno je uvidela tudi vlada po tolikih letih, da bo treba nekaj izvenrednega ukreniti, da zmanjša število takih neinteresovanih zastopnikov v parlamentu ter v istega poklicati proti volji razsajalcev može, ki bodo zasledovali resnobe najhujših ran v Avstriji: gospodarsko vprašanje.

Kakor je omenila nedavno „Information“, misli vlada na preosnovo volilnega reda za državni zbor, po katerem bi se vzele primerno število poslancev naravnost iz obrtniškega in industrijskega stanu. Gotovo je, da bi taka preosnova zadela na hud odpor pri birokratijskih slojih, ki bi morali s tem zgubiti nekaj svojih starih privilegij. Toda resni vladi se ne bo smeti strašiti, ako ima res trdno voljo ozdraviti državo.

Se bolj nujna pa je preosnova vseh gospodarskih in obrtnih zakonov.

Na obrtnem zakonu se je skušalo sicer par paragrafov v zadnjem državnem zboru predrugačiti. Vendar bi bilo marsikaj nujnejše, nego sta ona dva paragrafa, ki predručena baš naši mali obrtniki na Slovenskem ne bi prinesla koristi, temveč ravno nasprotno. Obrtni zakon je po svoji večini sploh zastarel in ovira vsak razvitek svetovne obrti.

Zakon o bolniških blaginjah, o zavarovalnicah za slučaj nezgod kriči po spremembi. Najslabše pa je z združnim zakonom, ki je v posmeh mnogo slabejšim sosednjim državam.

V Avstriji se takorekoč bojijo pred združenjem večjega kapitala v skupna podjetja, zato se stavijo delniškemu združevanju z visokim ob-

dačenjem in drugimi neprilikami ovire. Kdor ima v Avstriji že itak bogastvo, temu se pač nudijo najraznovrstnejše prilike svoje bogastvo pomnožiti z bogatimi podjetji, dočim se mora razumen in podjeten mož z malim kapitalom ubijati takorekoč na kramarskih sejmiščih. Vsa naša vlada mrzi združevanje takih podjetnikov v skupno svrhu.

Sosednjim državam, kakor Nemčiji, Angleški, Francoski itd. je zraslo blagostanje ravno vsled brezštevilnih delniških podjetij. Delniške družbe v vseh mogočih strokah v teh državah rastejo liki gobe po dežju ter prinašajo državi milijone in milijone. Nemčija je imela n. pr. leta 1896 delniških podjetij za 371.236.845 milijonov mark. Francoska je imela 1889—1894 novoustanovljenih delniških družb 3134. celo mala Belgija izkazuje okoli 1000 delniških podjetij z nad 2500 milijonov frankov.

V času, ko izkazuje Nemčija narastek delniških podjetij za 1569, Francoska 3134, Angleška pa celo 11.000, ustanovilo se je v Avstriji od 1887—1896 samo 49 delniških podjetij, pa še ta stoka pod neznosnim obdačenjem, katero zamore le židovska špekulacija z dobičkom prenašati.

Ugovarjal bi kdo, da v Avstriji za velika podjetja morda sploh niso tla ugodna.

Nasprotno je res. Avstrija ima vse pogoje, da bi postala industrijska in trgovska država. Avstrija ima bogate zaloge premoga in rudnin, njene pokrajine ležijo ob svetovnem morju, h kateremu vodijo močne reke kot obratne ceste za izvoz. Kot veledržava uživa isti ugled v svetovni politiki, kakor druge bogate države ter bi bila kakor nalašč poklicana za trgovino z orientom. Ovire tičijo doma, v naših gospodarskih zakonih, v neprimernem obdačenju in v vladnem sistemu, ki odvrta vso pozornost od svetovnega prometa.

Avstriji bo treba iz njenega parlamenta dati novo direktivo. Nihče ne bo zahteval, naj bi postala Avstrija grabljiva „kramarska duša“, kakor je n. pr. Angleška, narodnostni principi se morajo varovati in razširiti v popolno svobodo, vendar bo tudi našim vladnim krogom treba začeti resno razmišljati o geslu „najprej živeti, potem modrovati!“

Avstrijska politika v — Srbiji.

Vest o zaroki srbskega kralja Aleksandra v letošnjem poletju, je kakor bomba padla v sredo diplomatskega sveta evropskega. Kako nepričakovan in nenaden je bil dogodek, kaže dejstvo, da je generalisimus srbske vojske in dotlej dejanski kralj srbski Milan o njem zvedel mudivši se na počitnicah v Karlovih varih. Razni časniški glasovi pa so izdajali, da je ob tej revoluciji „od zgorej“ avstrijska diplomacija doživela velikanski poraz. Organ grofa Goluhovskega je sicer z neko nervozno naglico presekala resničnost teh glasov, vendar — nihče mu ni verjel. V ruskem dnevniku „St. Peterburgskaja Vedomosti“ piše neki M. G. — v „Pisma iz Srbije“ in ne moremo si kaj, da ne bi ravno sedaj, ko se množe glasovi o odstopu grofa Goluhovskega, podali nekaj doslovnih vrstic iz teh pisem.

„Načrt kralje Milana, podpisan, kakor je sedaj dokazano, tudi od kraljice Natalije, je obstal v tem, da se sin oženi s princezino Aleksandro Šaumburg Lippe. Posredovalci pri dogovoru glede tega vprašanja so bili: v Belgradu nemški poslanik baron Wecker-Gotter in na Dunaju — grof Goluhowski. Vse je bilo gotovo, kralj Aleksander bi moral samo še priti v Karlove vane in se zaročiti. Kralj Milan je zatreval, da ta ženitev, razven koristi od visokih ženitnih vezij, prinese tudi ta dobiček, da prideta srbsko kraljestvo in njega dinastija pod neposredno in močno pokroviteljstvo trozveze, t. j. Srbije po načinu Rumunije vstopila bi v naročje te zveze, kakor njena predstraža na Balkanskem polotoku. Ta načrt ženitve kralja z nemško princezino ne smemo nazvati virtuoziom: na prestol male Šumadije naj bi se vsedla po svojih vezeh s srednje-evropskimi dvori silna princezinja, a ob enem z njo — tudi avstro nemški vpliv. V Srbiji je Milan pripravil položaj, popolnoma ugoden za nakane trozveze. Ne spuščam se v natančnosti, kakršen je bil ta položaj, to je vsem izvestno; no zaradi večje karakteristike navedem besede Kallay-eve, upravitelja Bosne, izpregovorene v delegacijah: „Jaz se ne bojim — rekel je Kallay — privlačnosti bosanskih Srbov k srbski Šumadiji: tam je tako gnusno, da niti eden Bošnjak tja ne pogleduje.“ Med tem pa, ko je v Srbiji sami izdajica slovanstva pripravil tla za vpliv Avstro-Ogrske, le ta ni držala križem rok: punt v Severni Albaniji, posebno v delu Miriditov se zamore smatrati popolnoma pripravljenim, in Albanci čakajo le na znamenje avstrijskih konzulov. Vsa obširna pokrajina z bojevitim arnavtskim naseljenjem, med srbsko jugo-zapadno mejo in novo bazarskim Sandžakom stoji popolnoma pod ukazi Avstrije. Kake nade stavlja avstrijska diplomacija na tak položaj stvari, — je razvideti iz odkritosrčnega priznanja o namerah trozvezine politike, podanega nam pred nekoliko dni v „posvetovanju skupnih avstrijskih in ogrskih ministerstev“. „N. F. Presse“ je obelodanila šovinističnim načinom, lastnim temu oficijoznemu časniku naznanilo, da se je v imenovanem posvetovanju vsied energičnega zahtevanja avstrijskega generalnega štaba sklenilo graditi železnico Sarajevo Sandžak, to je z drugimi besedami, zvezati Pešto čez Sarajevo z eno izmed točk novo bazarskega Sandžaka „na njegovi turški meji“, od koder ob soglasji Turčije, katero je smatrati spricho nemškega vpliva v lldizu popolnoma zagotovljenim, ni daleč do podaljšanja nameravane črte do Soluna — k jugu, k morju Egejskemu, do katerekoli točke na obrežju Jadranskega morja — k zapadu. Objavivši ta sklep ministerskega sveta je „N. F. Presse“ izjavila, da so povsem važni politični in vojni prevdarki prisilili svet k takemu sklepu in da je taisti „neposredna posledica važnih julijskih prememb v Srbiji“. Niti to prvi korak Avstrije do okupacije novo bazarskega Sandžaka? Ako ima tudi § 25 berlinskega traktata v mislih možnost okupacije imenovanega Sandžaka, to še v nobenem slučaju ne daje prava Avstro-Ogrski k temu koraku samo zaradi tega, ker je kralj Milan odpravljen iz Srbije ali ker je obred

poroke kralja Aleksandra blagoslovljen s soglasjem ruskega monarha.

Sklep ministerskega sveta je smatrati naravnost rušenjem peterburškega dogovora leta 1897. Iz gori povedanega je jasno, kak položaj se je pripravljaj na Balkanu v obče in v Srbiji posebej, ko je imel kralj Aleksander potovati v Karlove vane ter se zaročiti z nemško princezino. Vse to dokazuje, kako veliki politični pomen je zadobila njegova poroka s kraljico Dragino. Kralj Aleksander se je na srečo Srbiji in slovanstvu, sosebno južnemu, pokazal na višku svojega poklica, kakor ohranitelj koristi svojega naroda in ostal je veren tradicijam Srbov. Tu je neprecenljiva zasluga kraljice Dragine.

Odlomek, katerega smo podali našim čitateljem iz pisma ruskega časnikarja mudečega se v Belgradu, priča mej drugim dovolj jasno, kake simpatije uživa Avstrija na slovanskem Balkanu. Ni treba še posebej povdarjati, da je temu slabemu glasu kriva avstrijska politika nemško-mažarskega duha. S to politiko Avstrija na Balkanu ne bo dosegla ni trohice uspeha, pomagale ji ne bodo niti železnice, niti ji ne bodo rešili ugleda — topovi in bajoneti. Kako si je pridobivati simpatij in uspehov v pokrajinah, katere hočemo privezati na se, to naj gre grof Goluhowski proučevati — k Rusom.

Celjske in štajarske novice.

(Služba ravnatelja na celjski višji gimnaziji) je popolniti. Prošnje je vlagati pri deželnem šolskem svetu do 10. decembra t. l.

(Odklikovanje.) Cesar je podelil višjemu finančnemu svetniku v Gradcu Viljemu Jennyju red železne krone 3. vrste.

(25letnico poroke) praznoval je v nedeljo, dne 11. t. m. o. kr. notar v Celju gospod Lovro Baš, s svojo milostno gospo Ido Baš, rojeno Mihelič, v krogu svojih prijateljev. Blagi rodbini k temu izrednemu prazniku naše najpristroneje čestitke s željo: Bog ju ohrani čvrsta in zdrava do zlate poroke!

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zborovalo je dne 2. novembra t. l. v Celju. Navzočih je bilo 30 zborovalcev, med njimi sledeči gostje: G. Francišek Brinar s soprogo, gđc. Kodermanova in g. Strmečki, gđc. Gregorinova in g. Kranjčič, koje pozdravi g. predsednik najpristroneje. V pozdravu spomni se g. Gradišnik imenitnega dogodka v naši presvitli cesarski rodovini, 70letnice našega cesarja ter je pozval navzoče, da mu zakličejo trikratni „slava“. Le našemu presvitelnemu cesarju imamo se mi učitelji zahvaliti za to, kar smo, le njegova zasluga je, da učiteljstvo več ne hlapčuje ter prosteje diha, se razvija in napreduje. — Med društvenimi zadevami poroča g. predsednik o Leitgebem spomeniku, iz česar povzamemo, da je eden najlepših na pokopališču, stane 219 gld. in ostanek 18 gld. naložil se je v hranilnici, na kar se izreče tovarišu Gradišniku zahvala za trud in požrtvovalnost glede nabiranja za spomenik itd. — Glede združenja spodnještajarskega učiteljstva ima se vršiti dne 11. novembra t. l. shod „Centralnega odbora“, koji naj se posvetuje o ustanovitvi „Spodnještajarske zaveze“. Nekateri tovariši so bili mnenja, da spodnještajarsko učiteljstvo ne more biti zastopano v novo preusnujočem se „Lehrerbundu“ če nima zaveze. Zakaj neki ne? Centralni odbor na vsak način laglje zastopa težnje učiteljstva na zunaj, nego zaveza, ker ima prosteje roke. Treba je centralnemu odboru dobre discipline in stvar je rešena brez vsakih ovir. Glede volitev za državni zbor se društveniki soglasno izrečejo, glasovati le za takega kandidata, ki je prijatelj šole in učitelstva, koji se bode krepko potegoval za interes šole in izobraženosti, ne pa poslanca, ki sili ljudstvo s šestletno šolsko dobo, s poldnevni poukom in ednakimi neprilikami. Poročevalec o „Zavezinem“ zboru poroča najmarkantnejše stvari, kakor o „duhovnih vajah“, o Schreinerjevem govoru, o udeležbi dveh slov. poslancev (ozir. o treh, a tretji se ni predsedništvu javil in to ni nič vedelo o njegovi navzočnosti, ga tudi ni moglo pozdraviti; zategadelj še predsedništvo ne zasluži očitanga neolikanosti in netaktnosti, o čemur se je na široko in dolgo pisalo po ne-

katerih časopisih) itd. — Društvo je zopet pridobilo dva nova uda in sicer sta pristopila: g. Josip Brinar, učitelj v Rajhenburgu in Martin Kranjčič, učitelj v Svetini pri Celju. Živila!

(Občni zbor čitalnice v Celju) se bode vršil v ponedeljek dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Poročilo pregledovalcev računov. 6. Poročilo gostilniškega odseka. 7. Poročilo godbenega odseka. 8. Volitev predsednika. 9. Volitev odbornikov in namestnikov. 10. Volitev pregledovalcev računov. 11. Slučajnosti.

(Martinov večer celjske čitalnice) v nedeljo dne 11. t. m. ni bil posebno obiskan, a kdor je bil navzoč, veselil se je lepega napredka naše godbe. Proti 11. uri pa se je še mladi svet zasukal ter se tako veselil svoje mladosti.

(Končnik že zopet straši!) Še ni zapustil celjski ravnatelj Peter Končnik našega mesta, a že pripoveduje „Slovenski Gospodar“, da se nam kmalu povrne na Linhardovo mesto kot deželno šolski nadzornik ljudskih šol na Štajarskem. Ta govorica je pač maloverjetna kajti vlada nima povoda se slovenskih poslancev toliko bati, da bi morala nam svoje ljubljence po ovinkih vrtati. Sicer pa bi bilo od nje naravnost smešno, razburiti najprej kranjske Slovence, potem pa še štajarske.

(Familiarni kandidat.) Nemški poslanec spodnještajarskih mest in trgov dr. Pommer je prijavil svojo kandidaturo samo v privatnih pismih na ponemčene župane. Leti že vedo, kaj jim velevala storiti nemška čast. Slovenskim trgov se seveda ni oglasil, da si hoče biti tudi njihov poslanec.

(Učenci nemške gimnazije — uzmoviči.) Pred par meseci so si snovali nekateri dijaki nemške gimnazije „Neuer Radfahrerverein“ ter že nosili tudi znake. Med temi novimi člani „športa“ so bili sinovi nemških Celjanov, kakor Werhanovi, in drugi. Ker pa jim je menda primanjkovalo potrebnih podrobnosti, napravili so si tatinsko družbo med seboj, ki je kradla pri tukajšnjem nemškem trgovcu Jakowitschu vse potrebščine za bicikle. Pokradli so predmetov v vrednosti nad 30 gld., dokler jih niso končno zasledili. Ker pa so bili uzmoviči, nemški sinovi, molčal je odškodovani ter se s starši mladimi nepoštenjakovi na tihoma pobotal. Radovedni smo, ali bo tudi sedaj nemška klika delala z vsemi aparati, kakor stori to tedaj, če se v čem pregreši kateri slovenski mladenič. Ravnatelj Končnik je svoječasno pokazal mnogo talenta, izslediti in kaznovati neljube mu dijake, to mu bo sedaj tem laglje, ker mu povemo ta slučaj, katerega potrdi tudi zanesljiva priča.

(Duhovniške premembe.) Župnijo Šmartno pri Slov. Gradcu je dobil poljčanski župnik č. g. J. Lenart. Župnijo Sv. Peter v Sav. dol. upravlja začasno žalski kaplan č. g. Jak. Cinglak, ker je šentpeterski župnik č. g. Jan hudo zbolel.

(Učiteljske usposobne izpite) so delali na mariborskem učiteljskišcu pretečeni teden naslednji gg. učitelji oziroma gđc. učiteljice: Cajko Avgust od Sv. Martina pri Vurbergu, Cvetko Fran od Sv. Barbare v Haložah, Jamšek Fran od Sv. Florjane pri Rogatcu, Korbar Fran od Zg. Kunigunde Kosi Jos. od Sv. Jurja ob Ščavnici, Lah Avgust od Sv. Antona v Slov. goricah, Najžer Ivan od Sv. Tomaža, Pesek Anton od Sv. Duha v Haložah, Potočnik Anton iz Podsrede, Robnik Josip od Sv. Križa pri Mariboru, Osenjak Marija iz Kalobja Hojnik Amalija od Sv. Lenarta v Slov. goricah, Škrlec Marija od Sv. Miklavža pri Ormožu in Wutt Ana iz Slivnice pri Mariboru.

(Dvojna zlata poroka.) V Št. Jurju ob juž. Zel. sta obhajali nedavno sestra Uršula in Marija Sivka zlata poroki; prva je omožena Vovk, druga Soler. Bila je to nenavadna cerkvena slovesnost.

(Iz Planine.) Tukajšni požarni brambi je došel pred par tedni iz neke nemške tovarne nov in eleganten voz za prevažanje vode, kateri nosi napis: „Freiw. Feuerwehr in Montpreis“. Pač lep napis, kaj ne?! Sramota! Pa saj smo že vedeli ali saj slutili naprej kaj takega, kajti pod vodstvom privandranega Schescherko ta pač ne more biti drugače.

(Visoka starost.) V Pišecah je umrl kmet Joža Germovšek star 94 let.

(Novi odbor pevškega in tamburaškega društva „Zvon“ v Trbovljah) je nalednji: Predsednik: g. Juro Gorjup, premogokopski uradnik, njegov namestnik: g. Matija Dolničar, veleposestnik, blagajnik: g. Dragotin Berger, posestnik, pevo in glasovodja: g. Robert Plavšak, učitelj, odborniki pa so gg. Rajmund Mastnak, Anton Kuhar, Leopold Medvešek, Franjo Volkar in Franjo Festein.

(Od Sv. Jošta na Kozjaku) se nam poroča, da je bila tamošnja novostavljena šola uradno pregledana dne 3. oktobra t. l. Stavba z opravo vred stane 11.500 kron. Vendar se ta stavba v praktičnem obziru ni posrečila; načrtnik in inženir nista bila kos svojih nalogi. — Dne 5. novembra t. l. je slovesno izvršil č. g. župnik Pavel Hrovat blagoslovljenje nove šole, da v njej kot namestnik učitelja prične plodonosno delovanje že šestnajsto leto.

(V Loperčicah pri Ormožu) je umrl dne 6. t. m. stari kmetovalec g. Ivan Plavec po dolgi mučni bolezni. Bil je nekaj časa župan in do svoje bolezni dober lovec, ki je dokaj divjačine postreljal. Dne 8. t. m. bil je po mnogobrojnem občinstvu slovesno pokopan. N. v. m. p.!

(Iz Runeča pri Ormožu.) Podpisani krajni šolski svet naznani, da iz tukajšnjega šolskega okoliša niti eden otrok ne obiskuje sosedno nemško šolo ormoško, pač pa je 12 otrok vstopilo v ondotno slovensko trirazrednico. — To za vse naše starše častno dejstvo naj služi vsem tistim ormoškim okoličanom v zgled in posnemo, kateri so zgubili ljubezen in zaupanje v svoj lastni narod! — Krajni šolski svet runečki pri Ormožu, dne 6. novembra 1900.

(Okrajna posojilnica v Ormožu) povišala je vsled sklepa načelstva in nadzorstva obrestovanje hranilnih vlog od 1. januarja 1901 naprej na 4 1/2 %. — Nevzdignene obresti pripisujejo se 30. junija in 31. decembra vsakega leta h glavnici. Rentni davek plača posojilnica sama. Zadrugnikom dajejo se posojila na menice po 6 %, na hipoteke po 5 1/2 %.

(Novo bralno društvo) si snujejo v Št. Lenartu v Slovenskih goricah ter so pravila že potrjena.

(Kmetijska zadruga v Slivnici pri Mariboru) si je postavila tik kolodvora v Račah prostorno skladišče.

(Krst treh Ciganov.) V Pamečah pri Slov. Gradcu so krstili dne 4. t. m. tri odrasle Cigane, namreč mater ter sina in hčer.

(Sadni in vinski sejem) so otvorili v Gradcu dne 8. t. m. Med udeležniki je čitati le par slovenskih imen, pač pa so razstavili svoje pridelke mariborski in ptujski nemškutarji.

(Štiri utopljenke) so našli dne 8. t. m. na bregu Mure pri Puntigamu. Trupla so bila z vrvjo skupaj zvezana. Dognalo se je, da je to neka Amalija Požun, ki je zblaznela dne 8. oktobra t. l. ter odšla s svojimi tremi hčerkami z doma. Trupla so ležala nad štiri tedne v vodi.

Volilno gibanje.

Volitev volilnih mož v slovenjegraškem okr. glavarstvu so se pričele včeraj dne 12. t. m. v Velenju ter se končajo dne 23. t. m. v Vuhredu.

Volitve volilnih mož v ljutomerskem okraju za V. in IV. kurijo se začnejo dne 15. t. m. ter trajajo do dne 26. t. m.

Dva volilna shoda v Kozjem. Pretečeno nedeljo je zborovalo kozjansko bralno društvo ter imelo po občnem zboru volilni shod pri Gučku. Istočasno pa so se zbrali kozjanski volilci ter okoličanski kmetje v lepem številu v gostilni pri Vrtošku, kjer se je predstavil svojim volilcem naš kandidat V. kurije g. Drag. Hribar iz Celja. Otvoril je shod g. dr. Piki, a predsedoval župan g. Elsbacher. Z velikim zanimanjem so poslušali volici svojega kandidata, ki je stvarno in jasno razvijal zgodovino ustave, poklic poslanca, pred vsem pa svoj program. Volilci so stavili končno še razna vprašanja, katera jim je kandidat Hribar razlagal. Sklenili so resolucijo, da volijo v V. kuriji D. Hribarja ter se med seboj že tudi dogovorili glede volilnih mož. Shod ni bil velik po številu — našli smo 46 udeležencev — a bil je odločilen izraz ljudske volje.

kajti prisotno je bilo skoraj vse kozjansko razumnost, ki si upa v javno politično delo ter najzavednejši kmetovalci in delavci.

Nov kandidat v kmečkih občinah celjsko-brežiškega okraja Zoper viteza Berkse je prijavil kandidaturu v IV. kuriji nepričakovano gosp. Jakob Pukl, izdajatelj lista „Der Süden“ na Dunaju.

Dvorni svetnik dr. Ploj se hodi pridno predstavljati svojim volilcem ptujsko-ljutomerskih kmečkih občin. Dne 10. t. m. je bil v Ljutomeru, v soboto v Št. Lenartu v Slov. goricah, a prihodnji četrtek pride v Ormož. Njegovi shodi so povsod dobro obiskani.

Protikandidat prof. Robiča. Nemški listi poročajo, da bo kandidoval v kmečkih občinah mariborskega okraja proti slovenskemu kandidatu profesorju Robiču znani Girstmayer iz Maribora. V srednještajarskih okrajih mu je letos grozdje preklislo.

Druge slovenske novice.

(Žensko telovadno društvo) se je ustanovilo v Ljubljani ter je vlada že pravila potrdila. (Novo hranilnico) osnujejo v Kamniku.

(Stoletnico Prešernovega rojstva) dne 2. decembra t. l. proslavijo v Ljubljani skupno vsa narodna društva. Nameravalo se je sicer ta dan odkriti pesniku prvaku spomenik, toda delo se je zavleklo.

(Kranjski ustavoverni veleposestniki) kandidujejo v državni zbor na mesto grofa Auersperga deželnega poslanca grofa Barbota.

(Imenovanje) Gimnazijski profesor v Novem mestu g. M. Markič je imenovan profesorjem.

(Umrli je) v Meranu dne 8. t. m. grofica Apraxin, mati soproge kranjskega dež. predsednika barona Heina.

(Častnim občanom) je imenovala radeška občina kneza E. A. Wredeja v Radečah.

(Potres.) V Adlešicah in okolici so občutili dne 4. t. m. precej močen potres.

(Požar.) V Dražicah je zgorelo poslopje Ani Dolc. Škode je nad 4000 kron. Zažgali so otroci.

(Nova hiralnica v Idriji.) Mestni urad v Idriji razpisuje troje nagrad za nabavo načrtov in proračunov za novo hiralnico. Tak zavod bo v rudniškem okraju velik blagoslov.

(Državnozbornske volitve na Koroškem.) Pri prvotnih volitvah v Št. Jakobu v Rožu so izvoljeni sami slovenski volilni možje.

(Kandidat V. kurije na Koroškem) je du najski odvetnik dr. Aleks. Pupovac. Postavila ga je nemška konzervativna stranka, a podpirali ga bodo tudi Slovenci.

(Ruski pouk v Trstu prepovedan.) Politična oblast je prepovedala tržaškim Slovincem skupno učenje ruskega jezika. Bo pač zopet kaka formalna pomota!

(Društvo „Narodni dom“ v Trstu.) Pravila tega društva je tržaško namestništvo potrdilo. Tržaškim rojakom se tedaj vendar sčasoma posreči priti pod skupno streho.

(Imenovanje.) Višjim zdravnikom za Primorsko je imenovan okrajni zdravnik dr. Fr. Jaschi.

Dopisi.

Od zgornje Savinje. Agitacija za Žičkarja se neti izpod Solčavskih planin. Od tam prepotujejo njegovi agitatorji, — ki morajo imeti dovolj časa in denarja — po celi Savinjski dolini za Savinjo in Dreto ter malodane silijo svo bodne volilce, da se zavežeje voliti Žičkarja; toda njihovo delovanje zadene povsod na odpor, agitatorji pa škodujejo le svojemu stanovskemu ugledu. Vse zabavljanje zoper vrlega kandidata V. kurije, g. D. Hribarja nič ne izda. Ljudstvo le odgovarja agitatorjem Žičkarjevimi: „Saj so volitve vendar proste, naša volja je, imeti za poslanca Hribarja. Ako hočete dati Žičkarju mandat, skrbite mu za prostor drugje.“

Od Mozirja pa do Solčave je le eden glas med volilci: za V. kurijo Dragotina Hribarja. Po nekod se pač dá kakšen volilec premotiti od ne strpnih agitatorjev, toda v srcu že sedaj misli drugače in če bo tudi dal svoj glas za Žičkarja, ne bo ta volitev prostovoljna, nego prisiljena.

Zaplenjeno!

Narodno-gospodarske novice.

Narodno gospodarstvo.

Spisal Vekoslav Kukovec.

(Dalje.)

Toda ne le med moškimi tudi med ženskim svetom odmeva včasih celo še z mnogo večjo občutljivostjo pogubni oni klic, kaj bodo drugi in kaj bodo druge rekle. In koliko gmotnih žrtev zahteva tudi tu v vseh stanovih! Neutrudljivo delavni uradnik si pritrjuje in štedi, samo da bi žena mogla z najlepšimi in najraznovrstnejšimi toaletami vzbujati občudovanje, zavist in tekmovalnost svojih tovarišic, ki na taisti način teden za tednom praznijo blagajne svojih gospodarstev. Marsikatera uboga delavka pa tedne in mesece prenaša mrz in glad in si s škodo za zdravje prikrajšuje celo sladko spanje in se trudi z edinim namenom, da si kupi lepo svilen ruto ali drag predpasnik, s kakršnim se ponša nje premožnejša tovarišica, za katero za nobeno ceno noče zaostati.

Najsi je še tolikokrat pravično in resnično mnenje, da je vedno bolje, če obračamo na svojo zunanost in torej tudi na obleko rajši nekoliko preveč skrbimo in pozornosti, nego premalo, s kakšno pravico mogla bi vendar človeška družba v tem oziru od posameznikov zahtevati primeroma tako velikanski davek? Ne, ljudska zahteva, ki bi brez ozirov na neizogibno telesno pomanjkanje obkladala z dolžnostmi, ki neizogibno vodijo k uničenju blagostanja in ki so edna izmed največjih zapravljivosti, taka zahteva ni opravičena in ustavljati se ji mora vsako razumno človeško bitje.

Naj pa že človek upošteva to ali drago izmed obilo nevarnih stez, po kateri hodi uničevalka blagostanja, ki se imenuje zapravljivost,

o tem se ne da dvomiti, da bi se ji udajalo veliko manj ljudi, ako bi si bili že naprej popolnoma v svesti, kako „grozno“ prej ali slej kaznuje one, ki ji na ta ali drug način služijo in hlapčujejo. Govoriti menimo torej v sledečih vrsticah pred vsem o suženjski odvisnosti, katere vzrok je zapravljivost tako pogostoma pri ljudeh bodisi nižjih ali višjih slojev, in slednjič kratkoma o npravni propalosti in podlosti, ki izvira baš iz zapravljivosti; omenimo pri tem le še, kako ravno nasprotno blagodejne posledice ima prepotrebna družabna krepost, štedljivost. (Dalje prih.)

Politični pregled.

(Deželni zbori) se sklicujejo baje zanesljivo dne 27. novembra k tridnevnomu zasedanju.

(Srednješolski profesorji pri finančnem ministru.) Večja deputacija srednješolskih profesorjev je prišla dne 7. t. m. k finančnemu ministru s prošnjo, da bi se naj vstela profesorjem v službena doba tudi leta supleture, ako so imeli izpite za srednje šole. Minister je odposlancem obljubil, da se to vprašanje kmalu in ugodno reši.

(Avstrija na Balkanu.) Ugledni italijanski list piše, da je blagostanje v Bosni in Hercegovini, odkar je deželi zasedla Avstrija, tako velikansko, da zbujajo v kulturnem svetu priznanje. Posebno Rusija želi baje vsled tega, da se polasti Avstrija še ostalih neurejenih pokrajin na Balkanskem polotoku, pred vsem Albanije in Macedonije. Ako se to zgodi, bi Avstrija gospodarila v celem obrežju Jadranskega do Jonskega morja. Rusija bi bila voljna pri tem pomagati, a Avstrija bi morala iti Rusiji na roko pri razširitvi ozemlja ob Črnem morju. Tuje države pač lahko pišejo o visokotelečnih avstrijskih načrtih ker avstrijske „odločnosti“ in „podjetnosti“ ne poznajo.

(Nadškofom v Lvovu) je imenovan rektor ondodnega vseučilišča P. Bilczewski.

(Hrvaški deželni zbor) se sklicuje k novemu zasedanju dne 15. t. m.

(Nov davek v Budapešti.) Magistrat glavnega mesta Budapešte uvede nov davek na najemnino. Kdor oddaja stanovanja, plačati bo moral 8 vinarjev od vsakega goldinarja prejete stanarine. Na ta način se misli pokriti mestni primankljaj, ki je narasel na 2 milijona kron.

(Nemčija in kitajska vojska.) Vojni proračun v Nemčiji se je moral dodatno zvišati za celih 152 milijonov mark. Tolika vsota je namenjena za nemško vojsko na Kitajskem. V tej vsoti je 70 000 mark samo za vojne svetinje. Nemčija je tedaj že v naprej slutila nenavadno veliko število zaslužnih junakov v svojih četah.

(Angleži proti Italijanom.) Angleška vlada je izdala ukaz, da je takoj na otoku Malta vpe ljeti angleščino kot uradni jezik.

(Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike) bo zanesljivo zopet Mac Kinley. Volitve volilnih mož so se zvršile, in Mak Kinley ima ogromno večino glasov. Njegov protikandidat Bryan mu je sam čestital. Zedinjene države tedaj obdržijo zlato vrednost; kajti znano je, da je Bryan hotel ovreči s sedanjim predsednikom tudi zlato veljavo denarja ter vpeljati canejšo srebrno.

(Vojna v Afriki.) Buri so napadli dne 4. t. m. angleški vlak blizu Kimberleya ter se polastili živil in vojnih potrebščin.

(Vojna na Kitajskem.) Razširja se vest, da je umrla kitajska cesarica-vdova. Združene angleške in italijanske čete so premagale dvakrat zaporedoma mnogo večje kitajske čete. Tako je napadlo pri Pekingu samo 250 Nemcev in Italijanov 1500 Kitajcev, jih premagalo ter jim vzelo 8 topov. Tudi drug mednarodni oddelek je pregnal močno kitajsko topništvo. Vrhovni poveljnik mednarodnih čet, grof Waldersee je začel maščevati smrt nemškega poslanika Kettelerja ter potrdil smrtno obsodbo petih odličnih Kitajcev.

Razne stvari.

(Duševni proletarijat na Francoskem.) Na Francoskem je 12—13 000 zdravnikov. Samo v Parizu jih je okoli 2500. 1200 zdravnikov zasluži manj kot 8000 frankov. V Parizu je nadalje 3000 odvetnikov. Le 200 jih zasluži nad

proletarijata je v stanu učiteljev in odgojiteljev. Profesor na realki zasluži 2—3000 frankov, na gimnaziji pa 2—5000 frankov. Prvih je okoli 1500, drugih okoli 1800. Učiteljev in učiteljic je okoli 150.000. Plača znaša 1000—1500 frankov. Ravnatelji zaslužio okoli 1800—2400 frankov. Inženjer zasluži povprečno 2—4000 frankov. Tudi častništvu se godi slabo. Celó stotniki imajo plačo 3800 frankov. Upravnih uradnikov je okoli 25.000. Plačo imajo najnižjo. Vsaj 15.000 trpi pomanjkanje. Med umetniki, pisatelji, slikarji, kiparji, glasbeniki, jih umrje v bedi v Parizu 4—5000. Največji pisateljski zaslužek v Parizu na leto je 3—5000 frankov.

(Če človek ni oženjen), se ne more izseliti v Avstralijo. Na Reko se je vrnil te dni parnik „Buda“ s 43 Dalmatinci, ker jim niso dovolili naseliti se v Avstraliji iz edinega tega vzroka, ker niso bili oženjeni. V Avstralijo more torej človek priti le, če ima ženo ali nevesto seboj.

(Izgredi v Londonu) Zadnjega oktobra je dospelo v London par sto prostovoljcev iz Južne Afrike. Seveda se je nabralo ogromno radovednežev. Množica je vojaški kordon prodrla, in vojaštvo je več ljudi ranilo. Podrl se je tudi neki voz, s katerega so gledali prostovoljce. V nastali gnječi je bilo 140 oseb ranjenih, 4 pa zmečkane. A tudi na drugih krajih so se primerile nezgode. V bolnišnice je bilo pripeljanih do 2000 ponesrečencev. 250 oseb so morali takoj operirati! Občinstvo se je vedlo sila surovo. Množice pijancev in tolpe barab so napravili po noči velike škandale. Več sto oseb je bilo aretiranih. Listi grajo občinstvo, a konstatujejo ob ednem, da so napravili prostovoljci najžalostnejši utis.

(Železniški unikom.) Beira železnica v južni Afriki zasluži zaradi svojih nenavadnih lastnosti da se jo imenuje najčudnejšo na svetu; potovanje po nji ni nikakor prijetno. Vodi skozi same močvirnate kraje, kjer je napravljena proga na samih kolih in se takorekoč mase zemlja pod njo; ako pa preide nevarno močvirje, drži njena pot po temnih stoletnih gozdih, kjer je vse polno divjih zverij. Kadar čujejo te zveri, da prihaja vlak začnejo tuliti, pred vsem levi in tigri, ne redko krat videti jih je z vozov vlakov, kako drvi semtertja. Poleg tega je v gozdu še vse polno kač in vsakovrstne golazni, tako, da so popotniki v vednem strahu. Do sedaj je povsem tem osobni promet na tej progi le malenkost, a ker začne železnica vezati velike pokrajine in mesta, prorokujejo strokovnjaki tej progi veliko bodočnost. Potem seveda se bodo morale umakniti zveri in dati prostor človeku in njegovim delom.

Loterijske številke.

Dunaj 10. novembra 1900: 47, 21, 86, 52, 33.
Gradec „ „ „ 63, 85, 27, 54, 51.

Preklic.

V moji razburjenosti sem Iv. Pretnerja v Braslovčah razžalil, torej prekličem moje besede.
(481) 1 Valent Vasle.

(477) 3—1

Učenec

za pekarsko obrt, čvrst in zdrav s poštnim obnašanjem, se sprejme takoj pri Franc Ed. Vošnjak-u, Celje, Graška cesta št. 19.

Posestvo

Ohstoji iz male hišice z edno večjo in edno manjšo sobo in drugimi gospodarskimi prostori ter iz dveh redovitnih njiv okoli 2 orala. Pripravno bi bilo za kakega obrtnika ali tovarniškega delavca. Pojasnila daje g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju.
(478) 3—1

Simon Kukec v Žalcu ima

veliko kolo in vreteno za mlin za oddati.

(482) 3—1

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 2.

Hiša za trgovino

lično novo sezidana z vsemi prostori v to potrebni: kakor prodajalno, skladiščem, stanovanico, dšerna kletina itd. se daje v najem. Poslojše stoji sredi vasi tik ob cesti, ki drži z Gornjegradom v Rečico in je, ker precej v sredini ležeče in vendar od podjetnih trgov dovolj oddaljeno, za trgovino jako ugodno. Natančneje pri lastniku hiše Francu Osolniku v Badmriju, pošta Sv. Frančišek Krav v Savinski dolini.
(480) 1

(477) 2—2

Vabilo

izvanredni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Laškem
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bode vršil
dne 25. novembra 1900, ob 4. uri popoldan
v prostorih zadruge

a sledečim dnevnim redom:

1. Volitev ednega odbornika.
1. Prememba pravil.
2. Služajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zbora, se skliče drugi občni zbor isti dan eno uro pozneje z enakim sporedom, pri katerem se bode zborovalo ne glede na število članov.

Načelnstvo.

(476) 2—2

Vabilo

1. redni občni zbor

kmetijskega društva v Laškem
registrirane zadruge z omejeno zavezo
ki se bode vršil
dne 25. novembra 1900, ob 3. uri popoldan
v dvorani hranilnice in posojilnice v Laškem
a sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorstva in dveh računskih pregledovalcev.
3. Odobritev letnega računa za l. 1899.
4. Služajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zbora, se skliče drugi občni zbor isti dan eno uro pozneje z enakim sporedom, pri katerem se bode zborovalo ne glede na število članov.

Načelnstvo.

Išče se za vstop s 1. decembrom t. l.

(470) 3—3

oseba

sposobna za prodajo moke

na debelo in drobno, večša slovenskega in nemškega jezika. Treba je, da zna dobro in hitro računati in tehtati. Le pisane ponudbe opremljene s pričali v do sedanjem službovanju, v katerih je tudi naznaniti zahtevo plače, naj se pošiljajo pod naslovom Peter Majdič, paromlin, Celje.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“
Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahke tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pchištvnih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Gg. poljedelcem priporoča kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo cabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Postrežba točna. * Cene nizke.

podatki in teoretično znanje v specijalni stroki t praktično in nemški jezik. Ponudbe je poslati pod črko slovenski in nemški jezik. Ponudbe je poslati pod črko (471) B. C. 1900 poste restante, Celje.

Trgovski služba

občinskega služnika in stražnika

Pri županstvu v Sevnici ob Savi se ima služba občinskega služnika in stražnika nadomestiti z letno plačo 600 K. prostim stanovanjem, uradno obleko ter postranskim zaslužkom. Prosilci morajo biti zmožni obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Dosluženi vojaki in orožniki samskega stanu imajo prednost.

Prošnje s prilogami naj se predložijo naj kasneje do 1. decembra t. l. pri županstvu v Sevnici.

(173) 2—2

Župan: M. Starkl.

(172) 3—2

Išče se

trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali, zmožen poslovanja v trgovini z mešanim blagom. Zahteva se tudi kavoja po dogovoru. Ponudbe na kmet. društvo, Laški trg.

Sadno drevje

visokodebelno različnih plemenitih vrst hrušek, jabolk, marelic kakor tudi prtično drevje prodaja po nizkih cenah
Tomaž Grah
na Ponikvi ob juž. žel.
(459) 4—4

Galoše in dežnike

za dame, gospode in otroke le iz dobrega materiala ter po najnižjih cenah

(432) 10 5

priporoča

PETER KOSTIČ

Celje, Glavni trg št. 7.